

Briuselis, 2021 03 11
COM(2021) 114 final

2021/0059 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu, dėl numatomo
Susitarimo dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų dalyvių sprendimo**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios, atsižvelgdama į Susitarimą dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų (toliau – Susitarimas), Europos Sąjungos vardu turi laikytis Komisija, dėl numatomo sprendimo iš dalies pakeisti Susitarimo nuostatas dėl vietos išlaidų. Šiomis nuostatomis nustatoma didžiausia remiamos eksporto sutarties vertės procentinė dalis, kurią gali sudaryti vietoje, t. y. paskirties šalyje, o ne eksportuojančioje šalyje ar trečiojoje šalyje, įsigijami produktai ir paslaugos. Numatomu sprendimu ši didžiausia procentinė dalis būtų padidinta, taip suteikiant daugiau lankstumo atsižvelgiant į rinkos realijas.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Susitarimas dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų

Susitarimas – tai ES, JAV, Kanados, Japonijos, Korėjos, Norvegijos, Šveicarijos, Australijos, Naujosios Zelandijos ir Turkijos savanoriškas susitarimas, kuriuo siekiama nustatyti tinkamo oficialiai remiamų eksporto kreditų naudojimo sistemą. Praktiškai tai reiškia, kad sudaromos vienodos sąlygos (t. y. konkurencija grindžiama eksportuojamų prekių ir paslaugų kaina ir kokybe, o ne suteiktomis finansinėmis sąlygomis) ir kartu siekiama panaikinti subsidijas ir prekybos iškreipimus, susijusius su oficialiai remiamais eksporto kreditais. Susitarimas įsigaliojo 1978 m. balandžio mėn., jis yra neribotos trukmės ir, nors jam teikiama EBPO sekretoriato administracinė parama, jis nėra EBPO aktas¹.

Susitarimas reguliariai atnaujinamas, atsižvelgiant į finansų rinkos ir politikos pokyčius, darančius įtaką oficialiai remiamų eksporto kreditų teikimui. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1233/2011² nustatyta, kad Susitarime pateiktos gairės turi būti taikomos Sąjungoje, todėl jis yra teisiškai privalomas ES³. Pagal to reglamento 2 straipsnį Susitarimo sąlygų pakeitimai į ES teisę įtraukiami deleguotaisiais aktais.

2.2. Susitarimo dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų dalyvės

Susitarimo dalyvių (toliau – Dalyvės) susitikimuose, taip pat rašytinėse procedūrose, kurias Dalyvės taiko priimdamos sprendimus, Sąjungai atstovauja Europos Komisija. Sprendimai dėl visų Susitarimo pakeitimų priimami bendru sutarimu. Sąjungos poziciją priima Taryba, o valstybės narės ją svarsto Tarybos eksporto kreditų darbo grupėje⁴.

Susitarimo 62 straipsnyje nustatyta, kad „Dalyvės reguliariai peržiūri Susitarimo veikimą. Peržiūrėdamos dalyvės nagrinėja, *inter alia*, pranešimų teikimo tvarką, diferencijuotos diskonto normos sistemos įgyvendinimą ir veikimą, sąlygotosios pagalbos taisyklės ir teikimo tvarką, suderinimo klausimus, išankstinius įsipareigojimus ir galimybes plėsti Susitarimą taikančių dalyvių sąrašą.“

¹ Kaip apibrėžta EBPO konvencijos 5 straipsnyje.

² 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams, kuriuo panaikinami Tarybos sprendimai 2001/76/EB ir 2001/77/EB (OL L 326, 2011 12 8, p. 45).

³ Ankstesnės EBPO susitarimo redakcijos į ES teisę perkeltos Tarybos sprendimais.

⁴ Tarybos sprendimas dėl Politikos koordinavimo kreditų draudimo, kreditų garantijų ir finansinių kreditų klausimais grupės sudarymo (OL 66, 1960 10 27, p. 1339).

2.3. Numatomas Susitarimo dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų Dalyvių aktas

2019 m. birželio mėn. įvykusiame 141-ajame Dalyvių susitikime aptartas ES pasiūlymo dėl oficialios paramos vietos išlaidoms didinimo projektas. Pasiūlymo projektas sulaukė kitų Dalyvių palaikymo, tačiau viena delegacija nepateikė savo pozicijos ir paprašė ES pateikti daugiau susijusios informacijos ir paaiškinimų.

Kitame, 2019 m. lapkričio mėn. surengtame Dalyvių susitikime oficialios paramos vietos išlaidoms didinimo klausimas aptartas dar kartą. Diskutuota dėl galimų pasiūlymo projekto pakeitimų, be kita ko, dėl vietos išlaidų aprėpties ribojimo ir taikymo konkrečioms sektoriams ar šalims. Tačiau Dalyvės sutarimo nepasiekė ir diskusijos atidėtos būsimiems susitikimams. 2020 m. birželio mėn. įvykusiame 144-ajame Dalyvių susitikime ES pasiūlymo projekto neparėmusi delegacija pateikė alternatyvų pasiūlymą dėl vietos išlaidų rėmimo. Šiam pasiūlymui nepritarė kitos dalyvės, tačiau pasiūlyti ir aptarti kompromisiniai sprendimai ir pakeitimai likusiems klausimams išspręsti.

ES peržiūrėjo savo pasiūlymo projektą atsižvelgdama į ankstesniuose Dalyvių susitikimuose pareikštas nuomones ir 2020 m. lapkričio 17 d. įvykusiame 145-ajame Dalyvių susitikime pateikė kompromisinio pasiūlymo projektą. Kai kurios dalyvės pasiūlė nedidelių kompromisinio pasiūlymo projekto pakeitimų. Po nedidelių diskusijų visos Dalyvės pareiškė pritarančios kompromisinio pasiūlymo projektui kartu su pasiūlytais pakeitimais. Sprendimą dėl Sąjungos kompromisinio pasiūlymo projekto Dalyvės turi priimti pagal rašytinę procedūrą.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Pagrindiniai oficialios paramos vietos išlaidoms principai išdėstyti Susitarimo 10 straipsnyje. Jame nustatyta, kad oficiali parama vietos išlaidoms negali viršyti 30 proc. eksporto sutarties vertės (nacionalinis turinys ir trečiųjų šalių prekės ir paslaugos). Šios nuostatos nustatytos 2006 m., kai maksimali oficiali parama buvo padidinta nuo 15 iki 30 proc. eksporto sutarties vertės. Per pastaruosius dešimtmečius pasaulinės prekybos ir gamybos modeliai smarkiai pasikeitė. Pasaulinių vertės grandinių atsiradimas pakeitė tai, kaip eksportuotojai apsirūpina ištekliais: bendrovės, kurių pirminė gamyba buvo sutelkta vienoje šalyje, dabar savo apsirūpinimą ištekliais optimizavo atsižvelgdamos į ekonominį veiksmingumą ir geografinį prieinamumą, todėl galutinis produktas dažnai gaunamas naudojant daugelyje šalių esančias gamybos ir surinkimo linijas. ES eksporto pramonė jau seniai ragino užtikrinti didesnę vietos išlaidų lankstumą. Dėl dabartinio vietos išlaidų rėmimo ribojimo ES eksportuotojai atsiduria nepalankioje konkurencinėje padėtyje, palyginti su šalimis, kurioms Susitarimas netaikomas, eksportuotojais.

Numatomas sprendimas dėl oficialios paramos vietos išlaidoms padidinimo reikštų, kad didžiausias vietos išlaidų lygis bus padidintas iki 40 proc. eksporto sutarties vertės dideles pajamas gaunančiose šalyse⁵ (Susitarimo I šalių kategorija) ir iki 50 proc. vidutines ir mažas pajamas gaunančiose šalyse (Susitarimo II šalių kategorija). Sektorių susitarimo dėl eksporto kreditų atsinaujinantiesiems energijos ištekliais, klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos ir vandens projektams nuostatos dėl vietos išlaidų bus suderintos su Susitarimo pagrindinės dalies nuostatomis dėl vietos išlaidų. Be to, į Susitarimą būtų įtraukta peržiūros nuostata, pagal kurią po trejų metų nuo naujų nuostatų dėl vietos išlaidų įsigaliojimo turėtų būti atlikta peržiūra.

Todėl rekomenduojama Sąjungos pozicija – patvirtinti numatomą Dalyvių sprendimą, priimamą pagal rašytinę procedūrą, padidinti oficialią paramą vietos išlaidoms.

⁵ Kaip kasmet nustato Pasaulio bankas pagal BNP vienam gyventojui.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį“⁶.

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Numatomas aktas gali labai paveikti ES teisės aktų turinį, visų pirma 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams, kuriuo panaikinami Tarybos sprendimai 2001/76/EB ir 2001/77/EB, nuostatas. Taip yra todėl, kad šio reglamento 2 straipsnyje nustatyta, jog „[i]š dalies pakeitus gaires, kaip susitarta Susitarimo dalyvių, Komisija, remdamasi 3 straipsniu, priima deleguotuosius aktus, susijusius su daliniu II priedo pakeitimu“.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su bendra prekybos politika. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 207 straipsnis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

5. NUMATOMO AKTO PASKELBIMAS

Numatomu Dalyvių sprendimu bus iš dalies pakeistas Susitarimas, todėl tikslinga priimtą aktą paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

⁶ 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu, dėl numatomo
Susitarimo dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų dalyvių sprendimo**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Susitarimas dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų (toliau – Susitarimas) pagal 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams, kuriuo panaikinami Tarybos sprendimai 2001/76/EB ir 2001/77/EB⁷, yra teisiškai privalomas Europos Sąjungoje;
- (2) 2020 m. lapkričio 17 d. įvykusiame 145-ajame susitikime Susitarimo dalyvės (toliau – Dalyvės) susitarė pagal rašytinę procedūrą priimti sprendimą iš dalies pakeisti Susitarimą, kad būtų padidinta oficiali parama eksporto kreditams vietos išlaidų forma;
- (3) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi dėl sprendimo, kurį turi priimti Susitarimo dalyvės pagal rašytinę procedūrą, nes numatomas sprendimas dėl Reglamento (ES) Nr. 1233/2011 2 straipsnio gali labai paveikti Sąjungos teisės aktų turinį;
- (4) numatomu sprendimu padidinti oficialią paramą vietos išlaidoms Susitarimo nuostatos dėl vietos išlaidų rėmimo turėtų būti pritaikytos prie vyraujančių prekybos ir gamybos modelių. Pasaulinės vertės grandinės pakeitė eksportuotojų sprendimus dėl apsirūpinimo ištekliais – dabar dauguma eksportuotojų prekes įsigyja įvairiose šalyse ir vis dažniau tose, kuriose įsikūręs pirkėjas. Siekiant ES eksportuotojams suteikti daugiau lankstumo ir sudaryti sąlygas optimalioms apsirūpinimo ištekliais strategijoms įgyvendinti, oficialios paramos vietos išlaidoms riba turėtų būti padidinta nuo 30 iki 40 proc. eksporto sutarties vertės didelės pajamas gaunančiose šalyse ir nuo 30 iki 50 proc. eksporto sutarties vertės vidutinės ir mažas pajamas gaunančiose šalyse,

⁷

2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1233/2011 dėl tam tikrų gairių taikymo oficialiai remiamiems eksporto kreditams, kuriuo panaikinami Tarybos sprendimai 2001/76/EB ir 2001/77/EB (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1233/2011).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Šio sprendimo priede pateikiama pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi taikant Susitarimo dėl oficialiai remiamų eksporto kreditų Dalyvių rašytinę procedūrą, dėl numatomo sprendimo padidinti oficialią paramą vietos išlaidoms.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*